

MODERN GREEK A2 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A2 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A2 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)
Mardi 3 mai 2005 (matin)
Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.

Διαλέξτε ή την πρώτη ή τη δεύτερη ενότητα

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.

Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν

Κείμενο Α-1

Καλοκαίρι

Καλοκαίρι
η γαλάζια προκουμαία θα σε φέρει
καλοκαίρι
καρεκλάκια πετονιές μες στο πανέρι
5 μες στη βόλτα αυτού του κόσμου που μας ξέρει
καλοκαίρι
πλάι στα μέγαρα, στις τέντες με τ' αγέρι
καλοκαίρι
με χρυσούς ανεμιστήρες μεταφέρει
10 τη βανίλια με τον δίσκο του στο χέρι
καλοκαίρι
μ' ανοιχτό πουκαμισάκι στα ίδια μέρη.

Καλοκαίρι
15 με μισόκλειστες τις γρίλιες μεσημέρι
καλοκαίρι
καθρεφτάκια και μια θάλασσα που τρέμει
στο ταβάνι και τους γύψους μεσημέρι
καλοκαίρι
20 με τον κούκο μες στα πεύκα και τ' αμπέλι
καλοκαίρι
στόμα υγρό μικροί λαγόνες καλοκαίρι
με τη φέτα το καρπούζι στο 'να χέρι
με φιλιά μισολιωμένα καλοκαίρι
καλοκαίρι
25 λίγες φλούδες στις κουζίνας το μαχαίρι.
....

Καλοκαίρι
στην αρχή σαν έγχρωμο έργο στην Ταγγέρη
αλλά εν τέλει
30 με του κάτω κόσμου το έγκαυμα στο χέρι
τη λαχτάρα του στον κόσμο περιφέρει
καλοκαίρι
στον χαμό του οδηγημένο και το ξέρει
καλοκαίρι
35 τόσο ώριμο που πέφτοντας προσφέρει
μια πλημμύρα των καρπών, στάρι και μέλι
στον σπασμό του το απόλυτο το αστέρι
καλοκαίρι
μες στα κόκκινα της δύσης που ανατέλλει.

Διονύσης Σαββόπουλος, τραγούδι από τον δίσκο Το κούρεμα, Αθήνα 1989

Κείμενο Α-2

[Η συγγραφέας θυμάται τα καλοκαίρια που περνούσε μικρή στην Κρήτη]

Αλλά είναι καιρός να φτάσουμε στη Χερσόνησο, σε εκείνη τη Χερσόνησο της δεκαετίας του '60. Παραδείσιος τόπος! Ατελείωτοι κόλποι και λιμανάκια, ένα για κάθε μέρα της βδομάδας, εντελώς απάτητα μερικά από αυτά, που τους δίναμε εμείς τα ονόματά τους. Άσπρη άμμος εδώ, καφετιά πιο πέρα, κατάλληλη για να φτιάχνει κανείς βαθιούς λάκκους και

5 τεράστιες σήραγγες (όταν έσμιγαν κάτω απ' την επιφάνεια τα χέρια των ανασκαφέων, έκαναν θερμή χειραψία), θάλασσα λάδι και βραχάκια που διαβαθμίζονταν από το πολύ χαμηλό, στο επίπεδο του νερού, έως ένα μέτρο ψηλό και βάλε, για να έχει κανείς να επιλέξει από πού θα

πηδήσει, ανάλογα με τα κότσια του και το είδος της βουτιάς που επιθυμούσε. Και ήμασταν

πολλά τα εξάδελφια, από διάφορα μέρη του κόσμου, που συναγωνιζόμασταν στις βουτιές.

10 Στη Χερσόνησο έμενα τρεις ατέλειωτους μήνες, που δεν ήταν μόνο χαρά και πανηγύρι, κολύμπι, βουτιές και ινδιάνικα καμώματα (το απόγευμα αυτά), με τόξα και βέλη και «τομαχόουκ»¹ φτιαγμένα από καλάμια, κορδέλες με φτερά κότας στο κεφάλι και αλαλαγμούς ξεσηκωμένους από τον «Μικρό καουμπούι» που διάβαζα. Είχε και πλήξη και πρώιμη παιδική

15 πικρία. Μου έλειπε το σχολείο, το διάβασμα, οι δάσκαλοι. Τα ξαδέλφια έμεναν λίγο καιρό σε σχέση με μένα, η μαμά ελάχιστα, ο πατέρας καθόλου, το καλοκαίρι παραήταν μακρύ στο μικρό παραθαλάσσιο χωριό.

Η ποικιλία έλειπε, αλήθεια. Μια-δυο φορές θυμάμαι πως είχα δει Καραγκιόζη, σε μια αλάνα με κόσμο πολύ. Έχω ξεχάσει τα έργα, θυμάμαι όμως καλά τα τραγούδια στα

20 διαλείμματα: «Κυρά Γιώργαινα, ο Γιώργος σου πού πάει, για πού το 'βαλε και πού το ξενυχτάει...» Και το άλλο –που με εντυπωσίαζε ακόμα πιο πολύ: «Αγάπη μου επικίνδυνη, φοβάμαι και τη σκιά σου...» Καθώς δεν έπιανα πολύ καλά τα λόγια, είχα ελαφρώς τροποποιήσει τον στίχο: «φοβάμαι και τη θεία σου...» -και πράγματι υπήρχε στον περίγυρο μια θεία, που όφειλες, αν όχι ακριβώς να τη φοβάσαι, πάντως να την υπολογίζεις...

Αγγέλα Καστρινάκη, «Κρήτη, η σημασία των ορίων», Η λογοτεχνία, μια σκανταλιά, μια διαφυγή ελευθερίας, Αθήνα 2003

¹ «τομαχόουκ»: όπλο των Ινδιάνων

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Να αναλύσετε και να συγκρίνετε τα ακόλουθα δύο κείμενα.
Εξετάστε τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους, καθώς και στο θεματικό τους περιεχόμενο. Σχολιάστε πώς χειρίζονται οι συγγραφείς τη δομή, τον τόνο, τις εικόνες και άλλα υφολογικά στοιχεία για να μεταδώσουν το νόημα που θέλουν

Κείμενο Β-1

[Πρόλογος σε μια από δεκαπέντε ιστορίες που επιχειρούν να ανασυνθέσουν την καθημερινή δραστηριότητα των ανθρώπων περασμένων εποχών]

- Όταν διαβάζουμε κάποια ιστορική μαρτυρία, ένα προικοσύμφωνο¹ του 1800 λόγου χάρη, ή ένα ιδιωτικό γράμμα του 1700, ή κάποιο σουλτανικό φερμάνι² του 1500, ό,τι μας εντυπωσιάζει, ό,τι κρατά την προσοχή μας είναι οι διαφορές που ανακαλύπτουμε ανάμεσα στις συμπεριφορές, τις συνήθειες, τις ιεραρχίες της παλιότερης εκείνης κοινωνίας από τη δική μας. Σπανιότερα αναλογιζόμαστε τις ομοιότητες: ότι και τότε, ας πούμε, οι προσωπικές επιλογές επηρέαζαν τα οικονομικά συμφέροντα, ή πιο απλά ότι οι άνθρωποι αλληλογραφούσαν και τότε, ή πως κάποια πολιτική αρχή αποφάσιζε για τις τύχες τους. Το ιστορικό βιβλίο το πιάνουμε στα χέρια μας για να καταλάβουμε πόσο διαφορετική ήταν η βιομηχανία του 19^{ου} αιώνα, τι άλλαξε στις νοοτροπίες ή στους νόμους, ή ό,τι άλλο θέλετε.
- Αντίθετα, όταν διαβάζουμε ένα ιστορικό μυθιστόρημα –τον Αδριανό της Γιουρσενάρ, για παράδειγμα- μας έρχεται πολύ φυσικό να συμπεριφέρονται τα πρόσωπα όπως και εμείς σε ανάλογες καταστάσεις, και αποδεχόμαστε ευχαρίστως τις διαφορές, μονάχα σε εξωτερικές και πασίγνωστες περιπτώσεις: τα μέσα μεταφοράς, τα ρούχα, τους κύριους λατρευτικούς τύπους. Αποδεχόμαστε χωρίς να δυσανασχετούμε το ότι οι Ρωμαίοι στρατιώτες μιλάνε γαλλικά –ή νέα ελληνικά- και συνήθως δυσκολευόμαστε να πιστέψουμε μίαν, ακατανόητη για μας από άποψη συμπεριφοράς, πράξη του ήρωα.
- Με δυο λόγια: στην ιστορική μελέτη αναζητούμε περισσότερο τις αλλαγές που φέρνει ο χρόνος, στο ιστορικό μυθιστόρημα τις ομοιότητες, τις σταθερές.
- Για τον λόγο αυτό οι επαγγελματίες ιστορικοί είναι συνήθως κακοί αναγνώστες ιστορικών αφηγημάτων: πίσω από τη δράση αναζητούν τη μαρτυρία · εθισμένοι από τις ιστορικές πηγές τους, κρίνουν συνήθως πως οι ήρωες δεν εκπροσωπούν όσο πρέπει το παρελθόν, πως είναι πολύ σύγχρονοι –ή, να το πω ακριβέστερα, πως είναι κάπως διαφορετικοί από τους σημερινούς, αλλά όχι όσο θα έπρεπε κοντά στη δική τους εποχή.

Αλέξης Πολίτης, «Ένας αρματολός στο Πήλιο παραμονές της Επανάστασης», στο «Μια μέρα...». Δεκαπέντε ιστορίες καθημερινότητας από τα αρχαία χρόνια ως την εποχή μας, Αθήνα 1988

¹ προικοσύμφωνο: γραπτό συμβόλαιο στο οποίο καταγράφονταν σε παλιότερες εποχές τα περιουσιακά στοιχεία που έδινε η οικογένεια της νύφης στο γαμπρό

² σουλτανικό φερμάνι: διάταγμα του σουλτάνου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία

Κείμενο Β-2

Ο Πελοποννησιακός πόλεμος (413-404 π.Χ.) Οι τοπικές συγκρούσεις μεταξύ των Αθηναίων και των αντιπάλων τους, κυρίως Σπαρτιατών, Θηβαίων, Κορινθίων, που έληξαν με την υπογραφή τριακονταετούς ειρήνης (445 π.Χ.), δεν έδωσαν λύσεις στις διαφορές τους.

5 Οι δύο μεγάλες συμμαχίες, δηλαδή η Αθηναϊκή και η Πελοποννησιακή, που βρίσκονταν πίσω από την Αθήνα και τη Σπάρτη, υποδαύλιζαν τους ανταγωνισμούς και οδηγούσαν σε ανοικτή ρήξη. Η αντιπαράθεση, εξάλλου, είχε τις ρίζες της και σε άλλους παράγοντες:

- Στη φυλετική διαφορά: Αθηναίοι – Ίωνες και Σπαρτιάτες-Δωριείς ·
- στην πολιτειακή συγκρότηση των δύο αντιπάλων, δηλαδή της δημοκρατικής Αθήνας και της ολιγαρχικής Σπάρτης ·
- 10 • στις ηγεμονικές τάσεις της Αθήνας.

Όλος σχεδόν ο ελληνικός κόσμος πριν ξεσπάσει ο πόλεμος είχε χωριστεί σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα · οι αφορμές απέμεναν για την έναρξη της σκληρότερης εμφύλιας σύγκρουσης του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Ο πόλεμος είχε διάρκεια περίπου τριάντα χρόνια. Τα γεγονότα του υπήρξαν το αντικείμενο έρευνας δύο ιστορικών της αρχαιότητας, του 15 Θουκυδίδη και του Ξενοφώντα. Οι νεότεροι ιστορικοί διέκριναν τα γεγονότα του πολέμου σε τρεις επιμέρους περιόδους : τον *Αρχιδάμειο ή Δεκαετή πόλεμο* (431-421 π.Χ.), τη *Σικελική εκστρατεία* (415-413 π.Χ.) και το *Δεκελεικό ή Ιωνικό πόλεμο* (413-404 π.Χ.).

Ο Πελοποννησιακός πόλεμος ήταν εξοντωτικός για όλες τις ελληνικές πόλεις και ιδιαίτερα για εκείνες που υπέστησαν τις συνέπειες της αντιπαράθεσης με μια από τις δύο 20 μεγάλες δυνάμεις, όπως συνέβη με τις Πλαταιές, τη Μυτιλήνη, τη Μήλο και άλλες.. Οι επιπτώσεις ήταν καθοριστικές για το μέλλον των ελληνικών πόλεων, γιατί εκτός από τις υλικές καταστροφές και την εξαχρείωση των ανθρώπων, δημιουργήθηκαν και οι προϋποθέσεις ανάμειξης των Περσών στα εσωτερικά θέματα του ελληνικού κόσμου. Άμεση και φανερή συνέπεια του πολέμου ήταν η ήττα των Αθηναίων και κατ' επέκταση η 25 αναγνώριση της **Σπαρτιατικής ηγεμονίας** από τις ελληνικές πόλεις (404 π.Χ.). Οι έμμεσες όμως συνέπειες έκριναν την τύχη των πόλεων-κρατών στη διάρκεια του επόμενου αιώνα.

Αντώνη Ν. Μαστραπά, Ιστορία του αρχαίου κόσμου, Α' τάξη ενιαίου Λυκείου, Αθήνα χ.χ.